

6

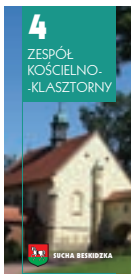
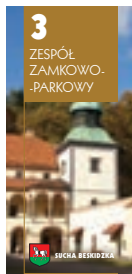
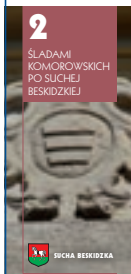
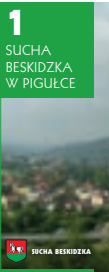
MIEJSKI SZLAK HISTORYCZNY

SUCHA BESKIDZKA

Mini przewodniki po Suchej Beskidzkiej.

W serii ukazały się:

Miejski Szlak Historyczny po Suchej Beskidzkiej, oznakowany biało-niebieskimi kwadratami szlaku spacerowego, został wytyczony w 1998 r. z inicjatywy Oddziału „Ziemi Babiogórskiej” PTTK w Suchej Beskidzkiej i łączy większość najciekawszych zabytków miasta. W 2008 r. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej oznaczyło dziesięć najważniejszych obiektów na jego trasie tablicami informacyjnymi. Przejście szlaku, którego długość wynosi 6,5 km, powinna zająć ok. 4 godziny.

6

MIEJSKI SZLAK HISTORYCZNY

Wieża zegarowa renesansowego zamku w Suchej Beskidzkiej.
Fot. Barbara Woźniak

Budynek dworca kolejowego. Fot. Monika Spyrka

Nasz spacer rozpoczynamy na ul. Mickiewicza przed budynkiem **stacji kolejowej 1**.

Budynek stacyjny wzniesiony został na początku lat 80. XIX w. w stylu charakterystycznym dla tego typu obiektów w monarchii austro-węgierskiej. Jest to gmach jednopiętrowy, o wydłużonej fasadzie, z nieznacznie wysuniętym przed lico budynku ryzalitem. Od strony torowiska zwraca uwagę pulpitowy daszek ponad peronem wsparty na żeliwnych kolumnkach.

Suska stacja kolejowa powstała na szlaku tzw. kolei transwersalnej, która przebiegała w poprzek Karpat, łącząc Czadcę (obecnie na terenie Słowacji) z Husiatyniem k. Lwowa. Budowa linii kolei transwersalnej wiązała się z zognieniem sytuacji międzynarodowej w Europie pod koniec XIX w. i miała na celu umożliwienie szybkiego transportu wojsk z centrum Austro-Węgier na wschód w przypadku podjęcia ewentualnych działań zbrojnych.

Sucha stała się ważnym punktem węzłowym na tym szlaku, ponieważ właśnie tutaj z główną linią łączyła się trasa kolejowa doprowadzona z Krakowa. O roli jaką wywarła budowa stacji na życie miasteczka najlepiej świadczy fakt, że często było ono odtąd zwane „miastem kolejarzy”, a wokół budynku stacyjnego szybko zaczęły powstawać nowe zabudowania, ze względów bezpieczeństwa głównie murowane. Okolice stacji wkrótce zaczęły być nazywanym „Górnym Miastem” w odróżnieniu od centrum Suchej skupionego wokół obecnego Rynku.

Dawny cmentarz choleryczny. Fot. Archiwum MMSB

W budynku stacyjnym działała reprezentacyjna restauracja, w której często stołowali się podróżni przejeżdżający przez Suchą. Pod koniec XIX w. prowadziło ją żydowskie małżeństwo, którego syn Samuel, urodzony właśnie w Suchej, zasłynął po latach na całym świecie pod przybranym imieniem i nazwiskiem Billy Wilder, jako znakomity reżyser, zdobywca kilku Oskarów.

Przechodzimy na drugą stronę ul. Mickiewicza, głównej arterii komunikacyjnej miasta i kierujemy się na południe ul. Spółdzielców, mijając po lewej hotel „Montttis”. Początkowo znakom szlaku historycznego towarzyszy czerwony szlak turystyczny PTTK z Suchej do Zawoi – najstarszy szlak turystyczny w polskich Beskidach Zachodnich, wytyczony w 1906 r. przez Hugona Zapalowicza. Na kolejnym rozwidleniu skręcamy w prawo i wkrótce opuszczamy drogę asfaltową, wspinając się na stok zw. „Cholerne”. Tu, po prawej, na skraju lasu, stoi krzyż w miejscu **dawnego cmentarza cholerycznego**.

W latach 1847-52 nawiedziła Suchą epidemia tyfusu i cholery. Ówczesny proboszcz miejscowej parafii, ks. Franciszek Pniewko-Ciesielski (1806-1873), tak pisał: *W tym roku [1847] głód, nędra i tyfus doszły do najwyższego stopnia, nie ma człowieka, który by coś podobnego zapamiętał. Po kilkunastu zmarłych zwożono codziennie na cmentarz, na polach, po drogach, krzakach, w stodółkach i piwnicach znajdowano umarłych (...) wynędziałe*

Grobowiec Rodziny Gawlików. Fot. Instytut Historii Sztuki UJ

i opuchłe postacie snuły się bez ustanku i jak muchy padały, niektórzy konając wołali chleba i z chlebem w ręku i ustach umierali. (...) Dawniej nikogo, choć najuboższego, nie chowano bez trumny, teraz chowano bez trumny i takich, którzy nie byli ubodzy. By się przekonać o nędzy, dość będzie powiedzieć, że umarło w tym roku 1489, a narodziło tylko 156.

Ofiary pomoru chowano w zbiorowych mogiłach na stoku góry Magurka, nazwanym później przez miejscową ludność „Cholerna”. Miejsce dawnego cmentarza upamiętnia krzyż, ustawiony na skraju lasu, w modrzewiowym zagajniku. Pierwszy, drewniany krzyż stanął w tym miejscu w latach 1863-1868, obecny został ufundowany przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Suskiej z inicjatywy Suskiego Stowarzyszenia Klub Abstynentów „Feniks”, ustawiony i poświęcony w 2003 r.

Kontynuujemy strome podejście aż do rozwidlenia dróg na wypłaszczeniu przy granicy lasu. Tu opuszczamy szlak czerwony, biegnący dalej wprost, i skręcamy w lewo. Idziemy wzdłuż granicy lasu, podziwiając po lewej widok na Suchą i jej górskie otoczenie, przecinamy wąski pas lasu i wychodzimy na ul. Armii Krajowej, która doprowadzi nas po ok. 15 min. marszu do **cmentarza parafialnego** ③.

Cmentarz żołnierzy polskich. Fot. Maciej Hojda

Pierwotnie cmentarz parafialny mieścił się wokół „starego” kościoła w Suchej, tak jak było to powszechnie praktykowane. Od końca XVIII w. władze austriackie rozpoczęły akcję likwidacji cmentarzy przykościelnych (decydujące znaczenie odgrywały względy sanitarne) i tworzenia nowych nekropolii. W Suchej nastąpiło to w roku 1836 r., kiedy to założono nowy cmentarz parafialny na obecnym miejscu.

Na cmentarzu zachowało się sporo zabytkowych nagrobków z XIX/XX w. i żeliwnych krzyży, kutych m.in. w suskich hutach. W centralnej części cmentarza znajduje się ceglana kaplica z 1910 r., ufundowana przez mieszkankę Suchej Wiktorię Kośmidrową, a zaprojektowana przez kierownika tutejszej szkoły powszechnej Józefa Rączkę, zaś na głównej alei, prowadzącej do kaplicy, stoi krzyż, ufundowany w 1865 r. przez ówczesnego proboszcza, wspomnianego już wcześniej ks. Franciszka Pniewko-Ciesielskiego i parafian, celem upamiętnienia 15. rocznicy powrotu do Rzymu papieża Piusa IX z Gaety k. Neapolu, gdzie przebywał przez dwa lata wskutek zawirowań politycznych, związanych z przebiegiem Wiosny Ludów na ziemiach włoskich.

Wskład nekropolii wchodzi m.in. dwie wydzielone części: cmentarz żołnierzy polskich, poległych w wyniku działań wojennych I i II wojny światowej oraz cmentarz żołnierzy radzieckich, którzy zginęli w walkach na terenie Suchej i okolicy w styczniu 1945 r.

„Stary” kościół pw. Nawiedzenia NMP. Fot. Barbara Woźniak

Opuszczamy cmentarz jedną z bram po jego wschodniej stronie (naprzeciwko budynku Zespołu Szkół im. W. Goetla) i schodzimy na północ ul. Kościelnej w kierunku pobliskiego **zespołu kościelno-klasztornego 4**.

W skład zespołu kościelno-klasztornego w Suchej Beskidzkiej wchodzi: tzw. „stary” kościół wraz z budynkiem poklasztornym, „nowy” kościół i trzy wolno stojące kaplice.

S „tary” kościół pw. Nawiedzenia NMP został wzniesiony w latach 1613-1614 z fundacji Piotra Komorowskiego (1580-1640), ówczesnego właściciela Suchej. Jest budowlą jednonawową, niejednorodną stylistycznie (bryła zasadniczo późnogotycka z renesansowymi elementami zdobniczymi), z dobudowaną od północy w połowie XVII w. kaplicą Matki Bożej Bolesnej. Wyposażenie wnętrza – w większości barokowe i rokokowe. Na szkarpie, opinającej zachodnią ścianę kościoła, znajduje się kartusz z herbem Korczak Komorowskich wraz z tablicą erekcyjną świątyni. Ten sam herb umieszczono także na jednej z dwu cennych, renesansowych tafli majolikowych, widocznych w zwieńczeniu arkady łączącej kościół z budynkiem klasztornym.

Budynek dawnego klasztoru kanoników regularnych, późnorenansowy, pełni obecnie funkcję plebanii. Kanonicy regularni zostali sprowadzeni do Suchej przez P. Komorowskiego z klasztoru przy kościele pw. Bożego Ciała na Kazimierzu (obecnie dzielnica Krakowa) i pełnili tu służbę duszpasterską do 1782 r.

Dawny klasztor Kanoników Regularnych Laterańskich, obecna plebania. Fot. Barbara Woźniak

Kaplica Najświętszego Salvatora i św. Janów – dzwonnica oraz kaplica św. Huberta. Fot. Barbara Woźniak

Symboliczna mogiła konfederatów barskich. Fot. Monika Spyrka

Kartusz z herbem Korczak Komorowskich z tablicą erekcyjną kościoła. Fot. Barbara Woźniak

Ołtarz główny w nowym kościele. Fot. Barbara Woźniak

W skład pierwotnego założenia wchodziło także siedem kaplic, wzniesionych wokół kościoła. Do dzisiaj zachowały się trzy z nich, z których jedna, z nadbudowaną w XIX w. drewnianą częścią, pełni funkcje dzwonnicy.

Nowy kościół został wybudowany w latach 1897-1908 r. z fundacji Anny i Władysława Branickich, przy finansowym wsparciu parafian. Świątynia zaprojektowana przez znanego krakowskiego architekta Teodora Talowskiego w stylu tzw. „malowniczego eklektyzmu” łączy cechy neoromańskie i neogotyckie. Jest budowlą ceglana z potężną, 54-metrową wieżą. Wewnątrz zwraca uwagę marmurowy ołtarz zaprojektowany w pierwotnym kształcie przez Zygmunta Hendla, jednak nigdy nie ukończony, a w latach 60. XX w. gruntownie przebudowany i zmniejszony, boczne ołtarze Serca Jezusa i Męki Pańskiej projektu Franciszka Mączyńskiego oraz polichromia ścienna z 1957 r., dzieło Mariana Konarskiego i Tadeusza Kurka.

Na placu przykościelnym znajdują się: figura św. Jana Nepomucena z 1779 r., XIX-wieczny krzyż na miejscu symbolicznej mogiły konfederatów barskich, wedle miejscowych przekazów poległych tu z rąk Moskali w 1771 r., krzyż misyjny oraz kamień z tablicą pamiątkową, poświęconą polskim zesłańcom na Syberię w latach II wojny światowej, ofiarom Katynia oraz osobom, które zginęły w katastrofie samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r. Całość zespołu otacza kamienny murek z bramkami, pochodzący z okresu budowy pierwotnego założenia w 1. poł. XVII w. Tuż za nim, od strony ul. Kościelnej, stoją: druga figura św. Jana Nepomucena z 1759 r. oraz posąg Chrystusa Króla z 1937 r.

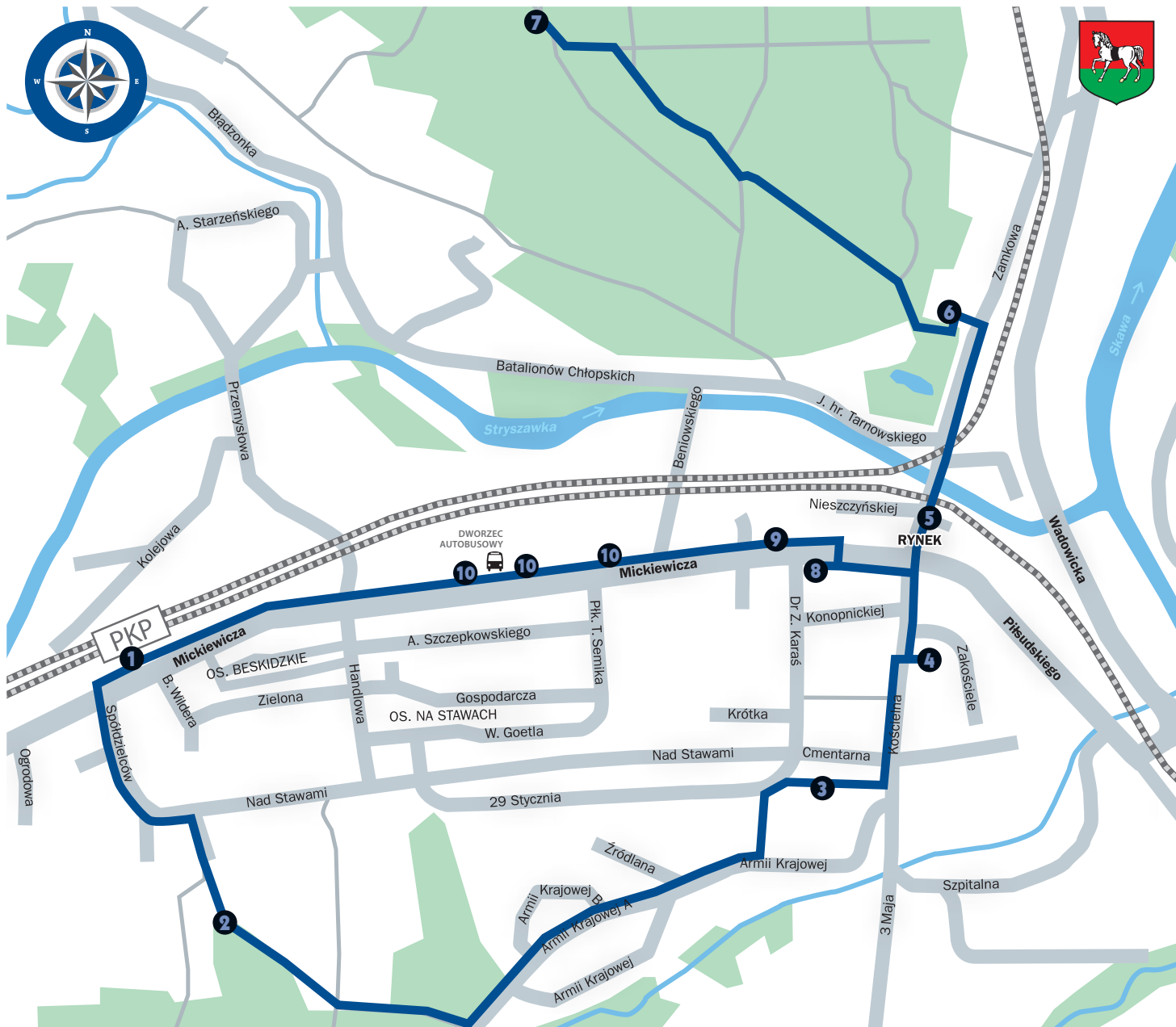
Nowy kościół. Fot. Barbara Woźniak

Figura św. Jana Nepomucena. Fot. Barbara Woźniak

Przewiązka łącząca nowy kościół ze starym. Fot. Adam Wróbel

MIEJSKI SZLAK HISTORYCZNY

- 1** Dworzec kolejowy
- 2** Dawny cmentarz choleryczny
- 3** Cmentarz parafialny
- 4** Zespół kościelno-klasztorny
- 5** Rynek
- 6** Zespół zamkowo-parkowy
- 7** Kaplica na Jasieniu
- 8** Dawny Sąd Powiatowy i Urząd Podatkowy
- 9** Dawna siedziba zarządcy hut suskich
- 10** Drewniane wille dworskie

Fontanna 600-lecia lokacji Suchej (1405-2005). Fot. Adam Wróbel

Kontynuując spacer ul. Kościelną wychodzimy wkrótce na suski **Rynek 5**.

Miejsce, w którym obecnie znajduje się Rynek, położone na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych i handlowych, w połowie drogi pomiędzy zespołem kościelno-klasztornym a zamkiem, było od wieków centralnym punktem miejscowości. To właśnie w rejonie Rynku odbywały się targi, których największy rozwój miał miejsce w XVIII w., po otrzymaniu przez Suchą odpowiednich przywilejów, nadanych osadzie przez króla Augusta III.

Najcenniejszym zabytkiem Rynku jest drewniana karczma „Rzym”, rozstawiona przez Adama Mickiewicza w balladzie „Pani Twardowska”. To właśnie tutaj miało dojść do spotkania Imć Twardowskiego z Mefistofełsem, tutaj także swoje tupy dzielili niejednokrotnie beskidzcy zbójnicy. Karczma stała w obecnym miejscu prawdopodobnie już w 1719 r., obecny budynek, będący być może wynikiem rozbudowy wcześniejszego, powstał w 2. poł. XVIII w. Karczma należała wówczas do suskiego dworu. Ostatnie prace, po których uzyskała obecny wygląd, miały miejsce w latach 60. XX w. Jest to budowla zrębową, wzniesiona na planie prostokąta, nakryta potężnym, czterospadowym dachem gontowym. Od strony Rynku uwagę zwracają charakterystyczne podcienia, wsparte na profilowanych słupach, pomiędzy które wpisano pary arkad, dzielone dekoracyjnymi wypustami, tzw. „psami”.

Karczma „Rzym”. Fot. Barbara Woźniak

Wsąsiedztwie karczmy mieści się fontanna z konikiem herbowym oraz głowami Twardowskiego i Mefistofelesa, zaprojektowana przez Wiesława Kwaka z okazji jubileuszu 600-lecia osady, który Sucha obchodziła w 2005 r.

Kamienice otaczające Rynek powstały w znacznej części pod koniec XIX i na początku XX w. Do najciekawszych należą: wolno stojący budynek, kryty czerwoną dachówką, zamykający Rynek od strony północnej, przekazany w 1924 r. Towarzystwu Rzymskokatolickich Domów Ludowych przez Annę Tarnowską (obecnie Dom Katolicki) oraz piętrowa kamienica secesyjna w narożniku Rynku i ul. Piłsudskiego (po stronie zachodniej), z kutymi balkonami i bogatym detalem elewacji.

Płyta pamiątkowa upamiętniająca Billy'ego Wildera z okazji jego 105 urodzin. Fot. Monika Spyra

Widok zamku od strony dziedzińca. Fot. Barbara Woźniak

Z rynku wyruszamy na północ ul. Zamkową, przekraczając dwukrotnie tory linii kolejowej Kraków – Zakopane, oraz stojący pomiędzy nimi most na rzece Stryszawce i wchodzimy na teren **zespołu zamkowo-parkowego** 6, przez bramkę przekutą w murze zamkowym tuż za skrzyżowaniem, za drugim przejazdem kolejowym, bądź 200 m dalej, bezpośrednio na zamkowy dziedzińiec.

Początki zamku w Suchej wiążą się z osobą Kaspra Castiglione-Suskiego (zm. ok. 1589), który w latach 1554-1558 wznosił tu dwór obronny, być może na miejscu siedziby poprzednich właścicieli Suchej, Słupskich. Do dziś czytelną pozostałością dworu jest obecna południowo-wschodnia część zamku, z charakterystycznymi kamiennymi przyporami od strony dziedzińca. Swój obecny wygląd zamek zawdzięcza Piotrowi Komorowskiemu, który w latach 1608-1614 dokonał jego rozbudowy, przekształcając go we wspaniałą rezydencję renesansową, wzorowaną na zamku królewskim w Krakowie (stąd popularna nazwa suskiego zamku to „Mały Wawel”). Z tego okresu pochodzi całe zachodnie i – w znacznej części – południowe skrzydło zamku wraz z wieżą zegarową. Trzecią znaczącą przebudowę rezydencji przeprowadziła na początku XVIII w. Anna Konstancja z Lubomirskich Wielopolska secundo voto Małachowska (1690-1726). Wówczas to swój obecny wygląd uzyskała reprezentacyjna, południowa elewacja zamku od strony parku, ujęta z dwu stron parą bliźniaczych wież.

Południowe skrzydło zamku od strony parku. Fot. Monika Lato

Wśród licznych zamkowych pomieszczeń, na szczególnie uwagę zwraca największa z komnat – sala rycerska na I piętrze, zdobiona wspaniałym, manierystycznym kominkiem z 1. poł. XVII w. a także kaplica zamkowa pw. św. Piotra Apostoła na I piętrze wieży zegarowej, z odsłoniętą fragmentarycznie późnogotycką polichromią.

Na przestrzeni wieków zamek stanowił siedzibę znanych polskich rodów, władających dobrami suskimi: Suskich, Komorowskich, Wielopolskich, Branickich i Tarnowskich. W XIX w. Branicy założyli tu wspaniałą zbiór biblioteczno-muzealny, jedną z najwspanialszych prywatnych kolekcji na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej, niestety rozproszoną podczas II wojny światowej. Dziś swoją siedzibę mają tutaj: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej, Miejski Ośrodek Kultury – Zamek wraz z Galerią, Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii, Hotel i Restauracja „Kasper Suski” i Łucznicze Towarzystwo Sportowe „Zamek Suski”.

Po południowej stronie zamku rozciąga się piękne założenie parkowe z wieloma pomnikowymi okazami drzew oraz poprzecznym kanałem i stawem. Obecny charakter krajobrazowego parku angielskiego uzyskało ono w 1. poł. XIX w., za czasów Branickich.

W północno-zachodniej części parku, u stóp dominującej ponad zamkiem góry Jasień, wznosi się charakterystyczna, ceglana budowla w stylu angielskiego neogotyku. To oranżeria, powstała w latach 60. XIX w., na miejscu wcześniejszej budowli.

Na zachód od oranżerii, w ciągu muru otaczającego park zamkowy, stoi wydłużony, parterowy budynek,

Dział Regionalny Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej w tzw. „Domku Ogrodnika”. Fot. Barbara Woźniak

z dachem naczółkowym krytym gontem. To tzw. „Domek Ogrodnika”, powstały wskutek połączenia dwóch odrębnych zabudowań, pochodzących z XVIII/XIX w. W „Domku Ogrodnika” mieści się ekspozycja etnograficzna, poświęcona kulturze materialnej i duchowej Górali Babiogórskich i Żywieckich. Zgromadzone w niej eksponaty w większości pochodzą ze zbiorów Towarzystwa Miłośników Ziemi Sułkowskiej, które wystawę urządziło i przez dłuższy okres czasu prowadziło. Obecnie mieści się tam Dział Etnograficzny Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej.

Ekspozycja etnograficzna w Domku Ogrodnika. Fot. MMSB

Kaplica konfederatów barskich. Fot. Archiwum MMSB

Pomiędzy oranżerią a zamkiem prowadzi w górę, na stok Jasienia ścieżka, którą dotrzemy po ok. 20 min. do **kaplicy konfederackiej** 7 położonej pod szczytem wzniesienia.

Kaplica została wzniesiona dla upamiętnienia walk, które w rejonie Jasienia i Suchej toczyły się w okresie konfederacji barskiej (1768-1772), polskiego zrywu powstańczego, skierowanego przeciwko politycznej dominacji Rosji nad Polską oraz w obronie dawnych praw szlacheckiej Rzeczypospolitej. Wg miejscowej tradycji, podczas jednej ze stoczonych tu potyczek do niewoli rosyjskiej dostał się słynny hr. Maurycy August Beniowski, znany z poematu Juliusza Słowackiego.

Budowa kaplicy została ukończona prawdopodobnie już w 1773 r., a wznosili ją ponoć po odejściu wojsk rosyjskich sami ocalałi konfederaci.

Niewielka kaplica została zbudowana z łamanego piaskowca na planie prostokąta z 12-metrową wieżą kamiennodrewnianą i sygnaturką. Wewnątrz w ołtarzu umieszczono płaskorzeźbę przedstawiającą Matkę Bożą. Obok kaplicy znajduje się symboliczna mogiła poległych konfederatów.

Sąd Rejonowy w Suchej. Fot. Barbara Woźniak

Wracamy z Jasienia tą samą drogą do parku zamkowego i dalej, na Rynek, skąd udajemy się na zachód, ul. Mickiewicza. 150 m od Rynku, po lewej stronie ulicy, stoi charakterystyczny, ceglany **budynek dawnego sądu Powiatowego i Urzędu Podatkowego** ③.

Ck Sąd Powiatowy i Urząd Powiatowy zostały przeniesione do Suchej ze Ślemienia dzięki staraniom pierwszego burmistrza Suchej Antoniego Pawluskiewicza w pierwszej dekadzie XX w. i znalazły swoją siedzibę w tym budynku, wzniesionym w 1905 r. Pełni on nieprzerwanie swoją funkcję od ponad wieku, pozostając dzisiaj siedzibą Sądu Rejonowego. Jednopiętrowy gmach jest zbudowany z czerwonej cegły, z oknami zwieńczonymi delikatnym architrawem. Na „tyłach” Sądu mieścił się w przeszłości areszt. Obecnie gruntownie przebudowany parterowy budynek zajmuje Wydział Ksiąg Wieczystych. Warto dodać, że przy

Budynek dawnego Magistratu. Fot. Monika Spyrka

Dawna siedziba zarządcy suskich hut. Fot. Barbara Woźniak

ul. Piłsudskiego 23 (na wschód od Rynku) znajduje się drugi, bardzo podobny pod względem architektonicznym obiekt to wzniesiona w 1908 r. dawna siedziba suskiego Magistratu; w którym obecnie mieści się Biblioteka Suska im. dra M. Żmigrodzkiego oraz Prokuratura Rejonowa.

Naprzeciwko budynku Sądu, po drugiej stronie ul. Mickiewicza, obok przystanku autobusów i busów, znajduje się kolejny zabytkowy budynek – **dawna siedziba zarządcy hut suskich** ④.

Murowany budynek o charakterze miejskiej willi, z piętrowym ryzalitem, balkonem o żeliwnej balustradzie i wysokich, dwuspadowych dachach, powstał w XIX w. Początkowo mieściła się tutaj siedziba zarządcy hut suskich, które funkcjonowały w pobliżu (naprzeciwko – po drugiej stronie ul. Mickiewicza, w rejonie obecnego stadionu sportowego i bloków mieszkalnych). W latach 30. XX w. mieszkała tutaj dr Zofia Karaś, zasłużona lekarka i społeczniczka, której postać upamiętnia tablica wmurowana w fasadę.

Do budynku przylegają pozostałości parku miejskiego z fragmentarycznie zachowanym drzewostanem, a przed budynkiem rosną trzy okazałe sosny wejmutki – pomniki przyrody, pozostałość dawnego założenia ogrodowego.

Dr. Zofia Karaś

Tzw. „wiąz Sobieskiego”. Fot. Barbara Woźniak

Kontynuując spacer ul. Mickiewicza mijamy kolejne pomnikowe drzewo – tzw. „wiąz Sobieskiego”, wedle legendy zasadzony przez króla Jana III podczas przemarszu jego wojsk pod Wiedeń w 1683 r., a nieco dalej, przy ul. Mickiewicza 40, 38 i 36 – **drewniane wille dworskie** 10.

Wille zostały wybudowane na przełomie 3. i 4. ćwierci XIX w., z przeznaczeniem na siedzibę dla urzędników (oficjalistów) dóbr suskich. Są to parterowe budowle z wysokimi dachami dwuspadowymi i ciekawą ornamentyką, wypełniającą werandy, szczyty i obramienia okienne. Elewacja pierwszej z nich (ul. Mickiewicza 40) jest zaakcentowana piętrowym ryzalitem, w drugiej (ul. Mickiewicza 38), pochodzącej z roku 1875 (o czym świadczy data, umieszczona w szczycie), mieszkał administrator dóbr – Edward Drapella, a obecnie mieści się tu siedziba Oddziału „Ziemi Babiogórskiej” PTTK im. prof. Walerego Goetla, wybitnego polskiego geologa i działacza na rzecz ochrony przyrody, urodzonego w Suchej w 1889 r. (pomnik upamiętniający jego postać stoi przed willą), zaś trzecia, mocno przekształcona, stoi obok stanowisk dworca autobusowego (ul. Mickiewicza 36).

Idąc dalej ul. Mickiewicza wzdłuż nowoczesnego pasażu handlowego, zajmującego jej południową stronę, mijamy po prawej budynki policji, dwóch banków i poczty, a 300 m dalej dochodzimy do stacji kolejowej, gdzie zamykamy pętlę spacerową.

Drewniana willa dworska przy ul. Mickiewicza 40. Fot. Monika Spyrka

Drewniana willa dworska z 1875 roku. Fot. Monika Spyrka

Widok ze stoku Cholerna. W tle bloki os. Na Stawach i pasaż handlowy. Fot. MMSB

Tekst i koncepcja serii: Marcin Leśniakiewicz

Redakcja: Barbara Woźniak, Iwona Radwan

Opracowanie graficzne: Maciej Hojda

Wydawca:

**muzeum
miejskie**
Suchej Beskidzkiej

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej
ul. Zamkowa 1, 34-200 Sucha Beskidzka
www.muzeum.sucha-beskidzka.pl
e-mail: muzeum@sucha-beskidzka.pl
tel./fax 33 874 26 05

Zwiedzanie:

Od 1 maja do 31 października
wtorek-piątek: 8:00-16:00, sobota-niedziela: 9:00-17:00,
w poniedziałek nieczynne.

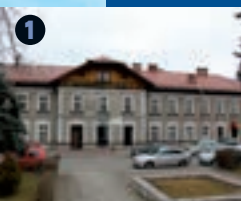
W tych samych godzinach udostępniony do zwiedzania
jest Dział Etnograficzny „Domek Ogrodnika”.

Od 1 listopada do 30 kwietnia:
wtorek-piątek: 8:00-16:00, sobota: 8:00-16:00,
w niedzielę i poniedziałek nieczynne.

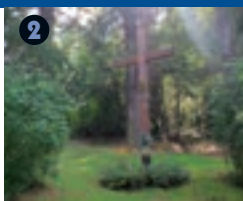
Uwaga! Ostatni zwiedzający mogą wejść na teren muzeum
pół godziny przed jego zamknięciem.

Dział Informacji, Edukacji i Promocji: Punkt Informacji Turystycznej:
tel. 33 874 26 05 wew. 21

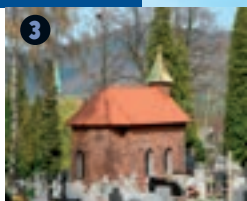
it@sucha-beskidzka.pl, rezerwacje@sucha-beskidzka.pl ISBN 978-83-
937602-4-4 ISBN 978-83-937602-0-6 (cała seria)

1 Budynek dworca kolejowego

2 Dawny cmentarz choleryczny

3 Cmentarz parafialny

4 Zespół kościelno-klasztorny

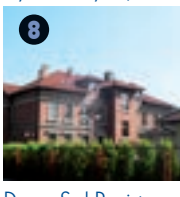
5 Rynek, Dom Katolicki

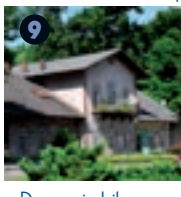
6 Zespół zamkowo-parkowy

7 Kaplica na Jasieniu

8 Dawny Sąd Powiatowy
i Urząd Podatkowy

9 Dawna siedziba
zarządcy hut suskich

10 Drewniane wille
dworskie

Na okładce z przodu: Kaplica konfederacka na górze Jasień.

Fot. Anna Spyrzyńska

Wydanie dofinansowane przez:

Fundacja

Burmistrz Miasta
Sucha Beskidzka

WYŻSZA SZKOŁA
TURYSTYKI I EKOLOGII
W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

muzeum
miejskie
Suchej Beskidzkiej